

Beleid omtrent “Veilige Kerk”

Inleiding

Feit is dat (seksueel) misbruik en grensoverschrijdend gedrag ook binnen de kerk aanwezig zijn. De kerk moet een veilige plaats zijn voor iedereen en dat betekent dat ieder daar op zijn of haar plek een verantwoordelijkheid in heeft.

We willen dat de kerk een veilige plaats is voor iedereen en willen ervoor zorgen dat we betrouwbaar zijn. Het gaat hier om respectvol gedrag voor en door iedereen die werkzaam is binnen de kerk. Het bespreken wat we gewenst gedrag vinden binnen onze kerk kan daaraan bijdragen. En ook als respect en betrouwbaar gedrag in het geding zijn, is het belangrijk dat er een goede route is om dit te kunnen bespreken c.q. melden.

De veilige kerk richt zich met name op de gevolgen en het voorkomen van (seksueel) grensoverschrijdend gedrag. We richten ons niet op huiselijk geweld. In de toerusting is er wel aandacht voor de signaleringsfunctie van huiselijk geweld tijdens bijvoorbeeld huisbezoeken of bij het jeugdwerk.

Grensoverschrijdend gedrag

Onder grensoverschrijdend gedrag verstaan we:

- Seksueel grensoverschrijdend gedrag (iemand benaderen op een manier die seksueel van aard is en die over de grens van een ander persoon gaat, bijvoorbeeld: ongewenste aanrakingen, zoenen tegen iemands wil);
- Fysiek grensoverschrijdend gedrag (lichamelijk geweld, te hard vastpakken, knijpen, schoppen en slaan);
- Psychisch grensoverschrijdend gedrag (pesten, vernederen, kleineren, negeren, isoleren, uitschelden, kwetsen);
- Discriminatie (jongeren en volwassenen op basis van leeftijd, gerichtheid, nationaliteit, afkomst of handicap uitsluiten of ongelijkwaardig behandelen);
- Schending van rechten (informatie achterhouden over klachtenregeling of kerkelijk recht). Schending van privacy (briefgeheim of ongevraagd berichtjes, appjes of email uitlezen);
- Manipulatie (druk uitoefenen, misbruik maken van macht).

Preventiebeleid

Om een veilige kerk te kunnen hanteren we een preventiebeleid dat zich richt op iedereen die actief is als betaalde of als vrijwillige werker in de kerk.

Het preventiebeleid bestaat uit de volgende aspecten:

- De kerkenraad draagt er zorg voor om het thema “veilige kerk” bij alle werkers in de kerk onder de aandacht te brengen. Voor de leden van de jeugdraad vindt dit plaats door de interne

vertrouwenspersonen (IVP'ers). De jeugdraad organiseert en faciliteert dit gesprek voor de vrijwilligers in het jeugdwerk. IVP'ers hebben hierin een adviserende rol;

- Dit "onder de aandacht brengen" is een jaarlijks terugkerend punt van overleg in kerkenraad en jeugdraad;
- Voor alle betaalde en vrijwillige werkers in de kerk wordt een VOG aangevraagd en/of wordt door hen een gedragscode ondertekend;
- Onderdeel van het aannamebeleid is de aanvraag van de VOG en/of het ondertekenen van de gedragscode. De betaalde of vrijwillige werker in de kerk kan pas starten met zijn of haar werkzaamheden nadat de VOG is ontvangen en/of de voor hen geldende gedragscode door hen is ondertekend;
- Er zijn IVP'ers in de gemeente met wie contact kan worden opgenomen bij (seksueel) grensoverschrijdend gedrag, vermoeden hiervan of vragen hieromtrent;
- Bij (verdenking van) (seksueel) grensoverschrijdend gedrag wordt het meldprotocol zoals opgesteld door de Protestantse Kerk Nederland gehanteerd;
- Dit preventiebeleid, aannamebeleid, meldprotocol is te vinden op een duidelijk zichtbare plek op de website van de kerk.

Mandaat en het profiel van de interne vertrouwenspersoon (IVP)

Gemeenteleden kunnen bij een IVP'er terecht met hun vragen, vermoedens en meldingen. IVP'ers kunnen bij vermoedens van grensoverschrijdend gedrag/misbruik binnen de gemeente ook zelf proactief iemand benaderen. Daarnaast vragen IVP'ers op beleids- en uitvoerend niveau regelmatig aandacht voor preventie van grensoverschrijdend gedrag/misbruik en zijn ze alert op de uitvoering van het beleid binnen de gemeente.

Er zijn mannelijke en vrouwelijke IVP'ers. Gemeenteleden kunnen daardoor kiezen wie ze willen benaderen. Daarbij hebben de IVP'ers iemand om mee te overleggen en samen te werken.

De IVP'ers volgen het meldprotocol. Afhankelijk van de situatie kunnen de IVP'ers doorverwijzen en de melder bijstaan in gesprekken met anderen bij aangiftes en klachtenprocedures. Zij doen geen werk waar anderen in gespecialiseerd zijn. Dat betekent dat zij niet aan waarheidsvinding doen, zij gaan niet zelf op onderzoek uit, zij zijn geen hulpverlener of pastoraal medewerker en zij zijn geen aanspreekpunt voor 'gewone' kerkelijke conflicten. Zij staan naast het gemeentelid dat zich bij hen meldt en ondersteunen die persoon.

De IVP'ers zijn bekend met de hervormde gemeente Apeldoorn, maar hebben geen aanstelling als vrijwillige werker en bekleden geen ambt. De IVP'ers werken in opdracht van, maar niet namens de kerkenraad. Zij kunnen onafhankelijk van de kerkenraad handelen.

IVP'ers hebben een geheimhoudingsplicht. Er zijn echter wettelijke bepalingen die de geheimhoudingsplicht beperken. De IVP'er kan de geheimhouding doorbreken als een klager daartoe toestemming geeft, maar ook wanneer die toestemming ontbreekt en er zeer dringende en ernstige redenen aanwezig zijn waardoor de IVP'er zich kan beroepen op een 'conflict van plichten'.

De taken van de IVP'er zijn als volgt:

- Voorlichting en preventie
 - Zichtbaar zijn in de gemeente
 - Aanjager zijn van praten over een veilige kerk op verschillende niveaus van het kerkenwerk
- Signaleren
 - Alert zijn op signalen van mogelijk misbruik, zie meldprotocol
- Opvang en begeleiding
 - Eerste aanspreekpunt en steun voor mensen uit de gemeente die in vertrouwen iets kwijt willen over wat er in de gemeente gebeurt of waar ze zich zorgen over maken
 - Bij strafbare feiten of bij een levensbedreigende situatie de politie op de hoogte brengen wanneer de melder daar niet toe in staat is
- Meedenken met de melder over eventuele aangiftes of klachtenprocedures en de melder daarin begeleiden, zie meldprotocol
 - Op verzoek van en met instemming van de melder deze vertegenwoordigen, informeren en adviseren
- Melders en anderen adviseren over mogelijke vervolgtrajecten
 - Zo nodig wijzen op pastorale, psychologische, maatschappelijke hulp (Veilig Thuis, Slachtofferhulp, Bureau Jeugdzorg, plaatselijk maatschappelijk werk), kerkelijke hulp (kerkelijk meldpunt Seksueel Misbruik in Pastorale Situaties - SMPR) of juridische hulp (bijv. advocaat via Langzs)
- Persoonlijke ontwikkeling en beleidsontwikkeling
 - Volgen van relevante cursussen, bijwonen van regionale intervisiebijeenkomsten, studiedagen en vergelijkbare bijeenkomsten
 - Bijhouden van een persoonlijke registratie. (De IVP'ers hebben de verantwoordelijkheid om bij het overdragen van hun taak zorgvuldig te wegen of de registratie moet worden overgedragen aan de opvolger)
 - Vanuit deze registratie jaarlijks rapporteren aan de kerkenraad waarbij omstandigheden en personen onherkenbaar zijn. De rapportage is voorzien van een analyse en zo nodig beleidsaanbevelingen

Inzet van de VOG en aannamebeleid van vrijwilligers

Onder vrijwilligers worden die volwassenen verstaan die met (kwetsbare) personen/jongeren omgaan. Ook de medewerkers van de kinderoppas en de bezoekbroeders vallen hieronder, maar gezien een VOG voor medewerkers van de oppas en de bezoekbroeders teveel gevraagd is (ook vanwege het veelvuldig fluctueren van de medewerkers), hanteren we daarom een gedragscode om bewustwording te creëren.

De goede omgang met elkaar in de kerk hoort bij een veilige kerk. Dit heeft echter zijn eigen kwetsbaarheden en is daarom ook een risicovolle - en kwetsbare zaak. Vandaar dat, in lijn met veel organisaties waarbij er sprake is van kwetsbare situaties, een VOG wordt gevraagd. Juridisch gezien is een VOG nodig. Een VOG voorkomt niets, maar maakt wel bewust. Een VOG is eveneens nodig om als kerk alles te hebben gedaan om veilige kerk te zijn.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het aanvragen van een VOG en het ondertekenen van een gedragscode. In de volgende tabel is aangegeven voor welke medewerkers een VOG en/of ondertekende gedragscode van toepassing is:

Vrijwilliger / medewerker	VOG	Gedragscode
Predikanten	✓	✓
Ambtsdragers	✓	✓
Kerkrentmeesters	✓	✓
Diaconaal rentmeesters	✓	✓
Stagelopers bij predikant	✓	✓
Jeugd Pastoraal Team (JPT)	✓	✓
Vrijwilliger in het jeugdwerk	✓	✓
Catecheten	✓	✓
Bezoekbroeders		✓
Medewerkers in de kinderopas		✓
Psycho Pastoraal Team (PPT)	✓	✓
Interne Vertrouwenspersonen (IVP)	✓	
Vrijwilliger diaconaal project Xalerzijn	✓	✓

Op de bijlage 1 is de gedragscode (incl. omgangsregels) opgenomen.

Geldigheidsduur VOG en gedragscode

We hanteren voor beide documenten in principe een geldigheidsduur van 4 jaar. Zo is bij inzetbaarheid in verschillende activiteiten niet direct opnieuw een nieuwe VOG en/of ondertekende gedragscode nodig. Uitzondering is indien voor het aanvragen van een VOG aanvullende risicogebieden aan de orde zijn, zoals bijvoorbeeld “financiële verantwoordelijkheid” voor kerkrentmeesters.

Na 4 jaar dient opnieuw een VOG aangevraagd te worden en een gedragscode te worden ondertekend.

Meldprotocol grensoverschrijdend gedrag Algemeen

Dit meldprotocol is stand gekomen in het kader van een veilige gemeente. De Eben-Haëzerkerk kiest ervoor een veilige gemeente te zijn voor alle leden. Dat betekent dat de leden elkaar met respect behandelen en de mensen met speciale taken en opdrachten geen misbruik van hun machtspositie maken.

Denk daarbij aan seksueel grensoverschrijdend gedrag, financiële malversatie, intimidatie en dreiging. De kerkenraad heeft daarvoor een beleid (zie notitie Veilige Kerk) opgesteld, waar dit meldprotocol onderdeel van is.

Het meldprotocol geeft de gemeenteleden inzicht in wat ze kunnen doen als ze zich zorgen maken over een situatie in de gemeente. Of als ze zelf een melding willen doen. Het protocol is onder

verantwoordelijkheid van de kerkenraad opgesteld en is via de communicatiemiddelen van de gemeente gemakkelijk te vinden.

Gemeenteleden kunnen bij de vertrouwenspersonen van de kerkelijke gemeente terecht met hun vragen, vermoedens en meldingen. Vertrouwenspersonen kunnen ook bij vermoedens van misbruik binnen de gemeente proactief iemand benaderen. Allereerst biedt de vertrouwenspersoon een luisterend oor. Afhankelijk van de situatie kan de vertrouwenspersoon verwijzen, bemiddelen en bijstaan in aangiftes en bij klachtenprocedures.

Gemeenteleden kunnen ook terecht bij het moderamen van de kerkenraad (predikant(en) en scriba), bijvoorbeeld als ze een klacht over iemand willen indienen en geen gebruik willen maken van de vertrouwenspersoon.

Mogelijke signalen (wees zorgvuldig; niet alles duidt op grensoverschrijdend gedrag):

- Iemand wil niet meer met een activiteit meedoen en wil niet aangeven waarom;
- Iemand wil niet meer met een persoon te maken hebben en wil niet aangeven waarom;
- Iemand krijgt erg veel aandacht van iemand met een specifieke taak in de gemeente;
- Iemand zondert zich regelmatig af met een ander gemeentelid;
- Iemand wil graag alleen de crèche of een andere kinderactiviteit leiden;
- Iemand praat vaak over onderwerpen die met seks te maken hebben.

Belangrijk is in ieder geval om naar je intuïtie te luisteren. Heb je twijfels, spreek die dan uit.

Op bijlage 2 is een stroomschema van het meldprotocol opgenomen.

Bijlage 1: Gedragscode en omgangsregels voor de vrijwilliger in de Eben-Haëzerkerk te Apeldoorn

Gedragscode van de Eben-Haëzerkerk Apeldoorn

De Kerkenraad heeft in het kader van 'Veilige Kerk' een gedragscode vastgesteld. Deze gedragscode geldt voor de organisatie als geheel en voor elke professionele en vrijwillige medewerker en ambtsdrager die uit hoofde van zijn of haar werkzaamheden in of vanuit de Eben-Haëzerkerk een vorm van zorg verleent.

We willen ons gedrag laten passen bij de boodschap van het christelijk geloof. Gedrag dat hierbij past, willen we bevorderen. Gedrag dat hiermee strijdig is en grenzen overschrijdt, willen we bestrijden.

Deze houding hebben we in de volgende gedragsregels vormgegeven en daarom verbinden wij ons hiermee nadrukkelijk. Hierop zijn we voor iedereen binnen en buiten onze kerkgemeenschap aanspreekbaar.

1. Veilige omgeving

We werken met elkaar en anderen aan een omgeving en een sfeer waarbinnen iedereen zich veilig en gerespecteerd voelt. Zo creëren we een plek waar het goed verblijven en geloven is. Als leidraad hiertoe zijn omgangsregels opgesteld. Deze omgangsregels zijn onderdeel van de gedragscode en zijn hierna vermeld.

2. Respect

We respecteren elkaar en anderen. We benaderen niemand op een manier die hen in hun geestelijke en lichamelijke waardigheid en integriteit aantast. Dit geldt in het bijzonder voor minderjarigen en andere kwetsbaren. Extra zorgvuldig zijn we bij pastorale en diaconale contacten.

3. Privacy

We dringen niet verder door in het privéleven van mensen dan functioneel noodzakelijk is. Bovendien zijn we terughoudend met het binnengaan van ruimtes waar mensen zich om privéredenen bevinden. Dat geldt zowel in onze eigen gebouwen als elders – bij kleedkamers, slaapkamers, sanitaire ruimtes en dergelijke.

4. Geheimhouding

We gaan zorgvuldig om met de gegevens die we van elkaar en anderen ontvangen. We houden geheim wat ons in vertrouwelijkheid is meegedeeld en overleggen hierover alleen als de betrokkene daar geen bezwaar tegen heeft. Als geheimhouding schadelijk of gevaarlijk is voor betrokkene of anderen, of als de wet anders eist, vervalt deze regel.

5. Lichamelijke integriteit

We raken elkaar en anderen niet aan op een manier waarvan je kunt verwachten dat die seksuele of erotische gevoelens kan oproepen. Ook in ons taalgebruik vermijden we dit. Alle seksuele handelingen, contacten en relaties tussen een meerderjarige medewerker en minderjarigen zijn onder geen beding geoorloofd.

6. Persoonlijke integriteit

We respecteren de rechten die ieder mens heeft vanuit wetgeving of geloof. We vermijden elk gedrag (verbaal en non-verbaal) dat bij anderen gevoelens oproept van agressie, geweld, discriminatie, pesten of buitensluiting.

7. Geld en bezittingen

We vermijden elke vorm van belangenverstrengeling, in het bijzonder op financieel terrein. Met giften die we ontvangen gaan we zorgvuldig om, zowel bij het aannemen als doorgeven. Grote giften weigeren we of bespreken we met het bevoegd gezag voordat we ze aannemen. We gaan eerlijk en integer om met de eigendommen die niet van onszelf zijn, maar van een ander of van de kerk als organisatie.

8. Onderlinge zorg

We zetten ons in om elkaar en anderen te beschermen tegen elke vorm van ongewenst gedrag. We spreken elkaar daar actief op aan. Bij ongewenst gedrag of als we twijfelen over gedrag van onszelf of een ander, zoeken we contact met de vertrouwenspersoon of 'de leiding van de activiteit' (leiding oppasdienst, jeugdraad, scriba, of voorzitter Kerkenraad) voor nader beraad. Dat doen we ook bij gedrag waarvan we zeker weten dat het strijdig is met deze gedragscode

Wanneer we zeker weten dat gedrag strijdig is met deze gedragscode melden we dit bij de vertrouwenspersoon.

Als er een verdenking is van strafbare feiten zal worden gehandeld namens het Meldprotocol (is vermeld op de website van de EHK in het document over het beleid Veilige Kerk).

Omgangsregels (zie punt 1 bij bovenstaande gedragscode)

- Ik accepteer en respecteer de ander zoals hij/zij is en discrimineer niet;
- Ik houd rekening met de grenzen die de ander aangeeft;
- Ik val de ander niet lastig;
- Ik berokken de ander geen schade;
- Ik maak op geen enkele wijze misbruik van mijn machtspositie;
- Ik maak geen gemene grappen of opmerkingen over anderen;
- Ik negeer de ander niet;
- Ik doe niet mee aan pesten, uitlachen of roddelen;
- Ik gebruik geen geweld en ik bedreig de ander niet;
- Ik kom niet ongewenst te dichtbij en raak de ander niet tegen zijn of haar wil aan;
- Ik geef de ander geen seksueel getinte aandacht;
- Ik stel geen ongepaste vragen en maak geen ongewenste opmerkingen over iemands persoonlijk leven of uiterlijk;
- Ik doe geen mededelingen aan derden over zaken die mij vertrouwelijk ter kennis zijn gekomen. Ik moet de geheimhouding doorbreken als er gevaar of schade kan worden voorkomen, mits ik er alles aan heb gedaan om toestemming van de betrokkene te krijgen om de geheimhouding te doorbreken;
- Ik maak bewust gebruik van internet, e-mail en andere communicatiemiddelen. In het gebruik hiervan zorg ik ervoor dat de privacy van anderen wordt gewaarborgd.

Door ondertekening verklaart de vrijwilliger bovenstaande gedragscode te hanteren in zijn/ haar activiteiten in of vanuit de Eben-Haëzerkerk te Apeldoorn.

Voor akkoord:

Datum _____ Naam _____

Handtekening _____

Bijlage 2: Stroomschema Meldprotocol

